

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia: Historia do presente

Materia	Historia: Historia do presente			
Código	V51G120V01203			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Profesorado	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Correo-e	fpinero@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
Descripción xeral	Sobre a base dos coñecementos adquiridos en etapas anteriores, a materia pretende profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que cabe destacar a localización dos acontecimentos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións *causais son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou da emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudiantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudiantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións inter persoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1.-Profundar en destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, anexo das fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son producto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos	A3	B8	C31	D1
		B10	C32	D2
			C33	D6
			C34	D7
			C35	D8
			C37	D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D20
				D23
2.- Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc	A1	B8	C31	D1
	A2	B11	C32	D2
	A3		C33	D6
	A5		C34	D7
			C35	D8
			C37	D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D20
				D23
3.- Integración de novas tecnoloxías de información: como fontes primarias e como obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar críticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	A2	B11	C31	D1
		A5		D2
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
4.- Capacidad para reflexionar críticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construcción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidad e interculturalidad, a discriminación e inclusión social.	A3	B9	C31	D1
				D2
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D20
				D23

Contidos

Tema

HISTORIA E TEMPO. O CAMBIO HISTÓRICO E A SÚA DIMENSIÓN CULTURAL	- Concepto de Historia - O estudo da Historia - Historia do Presente. Problemas na delimitación do período
---	--

MOVIMENTOS SOCIAIS E POLÍTICOS NA CONTEMPORANEIDAD	- A Ditadura franquista - A Transición - O Período democrático
As BASES DO TEMPO PRESENTE.	- A España do Presente . Organización territorial . Sistema Político . Realidade social
O MUNDO DO PRESENTE: DE 1989 Á "GRAN RECESIÓN".	- Transformacións no ámbito internacional. O novo mapa xeopolítico - O panorama actual. Alternativas, cambios... - Análise e estudo dos principais acontecementos do período
GLOBALIZACIÓN E NOVOS MODELOS CULTURAIS	- Enfrontamento e convivencia - Intercambios culturais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	6	18	24
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	6	9
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	9	12
Lección maxistral	22	25	47
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Presentación	As exposicións faranse sobre temas propostos pola profesora. Poranse en común na aula, onde se valorará a estrutura dos contidos, a boa disposición para traballar en grupo, a eficacia para solicitar e seleccionar a información, a capacidade para falar en público, a presentación, etc.
Traballo tutelado	Traballos realizados de maneira individual ou en grupo polo alumnado, orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Realizaranse fóra e dentro da aula, tutelados polo profesor.
Seminario	A profesora proporá a asistencia a diversas conferencias e actividades culturais que teñan interese para o desenvolvemento da materia.
Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual ou en grupo por parte do alumnado. Valorándose o marco teórico, a estrutura e articulación do trabalho, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.
Seminario	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistrais, sobre as lecturas recomendadas para a presentación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenvolva a elaboración do trabalho en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida expor ao alumnado
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia pola profesora, debates dirixidos, achega persoal do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballo tutelado	Ensinaranse titorías, individuais e de grupo, dentro e fora da aula.
Traballo tutelado	Horario titorías: comunicarse ao comienzo do curso.

Avaliación

Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	Traballos realizados en horas de prácticas. Neste apartado valorarase a presenza e a actitude colaborativa, que terán un valor do 10%, e a actitude fronte ao traballo (interese, participación dentro do grupo, implicación...) que se computará dentro da nota dos traballos e que suporá outro 10%.	20	A1 B8 C31 D1 A2 B10 C32 D2 A3 C33 D6 A5 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual e en grupo por parte do alumnado. Valorásese o marco teórico, a estrutura e a articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Obxectivos de aprendizaxe: Profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica: localización dos contidos no espazo e no tempo, anexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores; capacidade de análise, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: Manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	40	A1 B8 C31 D1 A2 B10 C32 D2 A3 C33 D6 A5 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estructuración de ideas Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar críticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construcción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidad e interculturalidad, a discriminación e inclusión social, etc.	40	A1 B9 A2 D1 D2 D6 D7 D8 D14 D20 D23

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumno partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En lineas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no sue resultado final.

A calificación fíanal do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo os porcentaxes sinalados, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hay que superar todos os criterios de avaliación de maneira independente. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se lles conservará a nota daqueles traballos/actividades superados e terá que facer novamente na segunda convocatoria o examen e os traballos/actividades non superados.

AVALUACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das clases impartidas deberá acollerse ao sistema de avaliación global que desarrollarase segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre a Avaliación, a Calificación e a Calidade da docencia e do Proceso de Aprendizaxe do Estudantado, aprobado polo claustro da Uvigo o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plaxiado o realizado pola IA terán unha calificación de 0.

Consultar: Regulamento sobre a Avaluación, a Calificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Aprendizaxe do Estudantado (18 de abril de 2023) da Universidade de Vigo.

Fecha de examen e horarios de titorías: consultar calendario de exámenes e horarios na página web:
<https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aguayo Blaye, P., **Historia de España**, Espasa-Calpe, 1996

Artola, M., **Historia de España Alfaaguara**, Alfaaguara, 1975

Avilés Farré, J., Egido León, A., **Historia contemporánea de España desde 1923: Dictadura y Democracia**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2011

Dominguez Ortíz, A., **España: tres milenios de historia**, Ediciones de Historia, S.A. Marcial Pons, 2005

Palmer, R., Colton,J., **História contemporánea**, Akal, Textos, 1990

Snyder, T., **Sobre la tiranía. Veinte lecciones que aprender del S.XX**, Galaxia Gutenberg, 2017

Valdeón, J., Pérez, J., Juliá, S., **Dossier de Historia de España**, Espasa. Colecc. Austral, 2010

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La cultura bajo el franquismo**, Ediciones de bolsillo, 1977

Alonso Castrillo, S., **La apuesta del centro. Historia de la UCD**, Alianza, 1996

Alonso, R., Domínguez, F., García Rey, M., **Vidas rotas: todas las víctimas de ETA**, Espasa Calpe, 2010

Aparicio, M.A., **El sindicalismo vertical y la formación del Estado franquista**, Euníbar, 1980

Applebaum, A., **El ocaso de la Democracia**, Debate, 2021

Areilza, J.M., **Cuadernos de la Transición**, Planeta, 1983

Armero, J.M., **Política exterior de España en democracia**, Espasa Calpe, 1988

Armero, J.M., **Política exterior de Franco**, Planeta, 1978

Artola, M., **Textos fundamentales para la Historia**, Revista de Occidente, 1975

Constitución Española 1978,

Cotarelo, R., **Transición política y consolidación democrática (1975-1986)**, Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), 1992

García de Cortázar, F, **Atlas de Historia de España**, Planeta, 2005

García de Cortazar,, **Historia de España. De Atapuerca al Estatut**, Planeta, 2007

Haidt, j., **La mente de los justos**, Deusto, 2019

Juliá, S., **Transición. Historia de una política española (1937-2017)**, Galaxia Gutenberg, 2017

Levitsky, S., Ziblatt, D., **Cómo mueren las democracias**, Ariel, 2018

Maravall, J.M., **La política de la Transición 1975-1980**, Taurus, 1981

Moreno, A., **España y el proceso de construcción europea**, Ariel, 1998

Paine, S., **En defensa de España**, Espasa, 2017

Peces Barba, G., **La elaboración de la Constitución de 1978**, Centro de Estudios Constitucionales, 1988

Prego, V., **Así se hizo la Transición**, Plaza y Janés, 1995

Prego, V., **Diccionario de la Transición**, Plaza y Janés, 1999

Preston, P., **La destrucción de la democracia en España**, Debate, 2018

Roca Barea, M. E., **Imperiofobia y Leyenda Negra**, Siruela, 2018

Rodríguez Jiménes, J.L., **Historia de la España actual**, Universitas, 2014

Snyder, T., **El camino hacia la no libertad**, Galaxia Gutenberg, 2018

Tamames, R., **Estructura económica de España**, 24 Ed., Ciencias Sociales. Alianza, 2005

Archivo General de la Administración, <http://cvc.cervantes.es/obref/arnac/administracion/>,

Base de datos de libros antiguos o descatalogados, <http://www.iberlibro.com/>,

Centro de Investigaciones Sociológicas CIS, <http://www.cis.es/cis/opencms/ES/index.html>,

Congreso de los Diputados de España, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Congreso de los Diputados. Publicaciones,

<http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Publicaciones>,

Gabinete de Prensa del Ministerio de Cultura, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Gobierno de España. Ministerio de Cultura, **Centro documental de la Memoria Histórica**,

http://www.mcu.es/archivos/docs/MC/AGC/Boletin_num,

INE. Instituto Nacional de Estadística, <https://www.ine.es/>,

Real Instituto Elcano, <http://www.realinstitutoelcano.org/>,

Red de bibliotecas del CIDA y de los Archivos estatales (REBAE) gestionados por el Ministerio de Cul,

<http://www.mcu.es/ccbae/es/consulta/busqueda.cmd>,

Recomendación

Outros comentarios

Valorarase a participación en clase, a calidad das actividades realizadas e a capacidade de traballar en grupo.

Todos os aspectos que se exiegen nesta materia deben verse cumplidos de forma satisfactoria. O non cumprimento dalgún deles suporía o suspenso da materia. Poderase superar cada apartado de forma individual, pero xa na seguinte convocatoria.